

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบ การทุจริตคอร์รัปชัน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่างๆ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยดังนี้

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน
3. บริบททั่วไปของเทศบาลตำบลเมืองบัว
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีคำในภาษาอังกฤษที่ใช้สื่อความหมายใกล้เคียง และทำนองเดียวกันหลายคำ ได้แก่ People's Participation, Citizen Involvement, Popular Participation, Grass-roots Participation เป็นต้นแต่ไม่สามารถให้คำจำกัดความที่ตายตัวได้ต้องดูที่บริบท (Context) ของแต่ละประเภทสภาพเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของประเทศนั้นๆ และมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนแตกต่างกันดังต่อไปนี้

กรรณิกา ชมดี (2524 : 11) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึงความร่วมมือของประชาชนไม่ว่าของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้ามาร่วมรับผิดชอบเพื่อ ดำเนินการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กร เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 : 25) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมการพิจารณา

ตัดสินใจร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนอันมีผลกระทบบึงตัวประชาชนเองทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนซึ่งการมีส่วนร่วมเป็นแนวคิดทางยุทธศาสตร์หนึ่งของหลักการพัฒนาชุมชนที่จะนำประชาชนให้เกิดความศรัทธาในตัวเองเชื่อมั่นในการดำเนินงานตาม โครงการพัฒนาต่างๆ ในชุมชนซึ่งจะนำไปสู่ความสามารถและประสิทธิภาพในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยของประชาชน

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527 : 185) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าคือการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของคนในการจัดการและควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527 : 185) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจโดยกระทำการดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพคือถูกจังหวะและเหมาะสมกันทั้งกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้แสดงว่าการมีส่วนร่วมเป็นผลของความร่วมมือร่วมใจการประสานงานและความรับผิดชอบ

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527 : 6) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าหมายถึงกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในรูปแบบส่วนบุคคลกลุ่มคนสมาคมมูลนิธิและองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

สุจินต์ คาววิระกุล (2527 : 18) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมคือกระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนเองโดยให้ประชาชนได้มีส่วนในการตัดสินใจเพื่อตนเองและมีส่วนดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งที่ปรารถนาหรือที่ตั้งไว้ทั้งนี้ต้องมิใช่เป็นการกำหนดกรอบความคิดจากบุคคลภายนอก

สุรีย์ ตันท์ศรีสุโรจน์ (2531 : 8) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่าเป็นการร่วมมือร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบด้วยกันไม่ว่าจะเป็นของปัจเจกชนหรือของกลุ่มทั้งนี้เพื่อให้เกิดการดำเนินการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

วันรักษ์ มีงมณีนาคิน (2531 : 10) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของ

โครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบการมีส่วนร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการมากที่สุดนั้นจะได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการแท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอกันและผู้มีส่วนร่วมจะต้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการนั้นด้วย ในงานวิจัยยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่าความรู้สึกเป็นเจ้าของนี้เองที่ทำให้การมีส่วนร่วมแตกต่างจากการร่วมมือและการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาอันได้แก่การศึกษาและวิเคราะห์หุ้ชุมชนการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาการเลือกวิถีและวางแผนในการแก้ปัญหาการดำเนินงานตามแผนและการติดตามประเมินผลจึงจะถือได้ว่าประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

สากล สถิติวิทยานันท์ (2532 : 32) ให้ความเห็นว่าการมีส่วนร่วมเกิดจากแนวคิดสำคัญ 3 ประการคือ

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคลซึ่งบังเอิญพ้องต้องกันกลายเป็นความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกันของส่วนรวม

2. ความเคียดแค้นและความไม่พึงพอใจร่วมกันที่มีอยู่ต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้พุ่งไปสู่การรวมกลุ่มวางแผนและลงมือกระทำร่วมกัน

3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนาการตัดสินใจร่วมกันนี้จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำที่ตอบสนองความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ

0 ผลประโยชน์และร่วมติดตามประเมินผลเป็นกระบวนการที่กลุ่มเป้าหมายได้รับ โอกาสและใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดแก้ไขปัญหาความต้องการของตน โดยการช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

สายทิพย์ สุดดีพันธ์ (2534 : 92) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในความหมายที่ลึกซึ้งที่สุดมิได้หมายเพียงเมื่อรัฐกำหนดโครงการอะไรขึ้นมาประชาชนก็ร่วมกันทำแต่ทั้งนี้ต้องอยู่บนเงื่อนไขของการเปลี่ยนการทำงานกลไกการพัฒนาจากการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงหมายถึงการคืนอำนาจ(Empowerment) ในการกำหนดการพัฒนาให้ประชาชนอย่างน้อยที่สุดประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการริเริ่มวางแผนและดำเนินการ ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่

กุนจันทร์ สิงห์สุ (2535 : 16) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมหมายถึงการที่ปัจเจกบุคคลก็ดึกกลุ่มคนหรือองค์กรประชาชนได้อาสาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจการดำเนินโครงการการแบ่งปันผลประโยชน์และการประเมินผลโครงการพัฒนาด้วยความสมัครใจโดยปราศจากข้อกำหนดที่มาจากบุคคลภายนอกและเป็นไปเพื่อสนองต่อความต้องการของสมาชิกในชุมชนรวมทั้งมีอำนาจอิสระในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาให้กับสมาชิกด้วยความพึงพอใจและผู้เข้ามามีส่วนร่วมมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการด้วย

สุวรรณดี คงทอง (2536 : 20) ได้สรุปว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ร่วมกันคิดแก้ปัญหาการดำเนินการและกิจกรรมในชุมชนโดยร่วมวางแผนโครงการร่วมปฏิบัติงานในลักษณะของการเสียสละแรงงานบริจาคเงินวัสดุสิ่งของร่วมแบ่งปันผลประโยชน์และร่วมติดตามผลงานด้วยความสมัครใจเพื่อพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เกียรติศักดิ์ เรือนทองดี (2536 : 22-23) ได้สรุปว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมายถึงการร่วมคิดแก้ไขปัญหาการดำเนินการและกิจกรรมในชุมชนร่วมวางแผนวางแผนโครงการร่วมปฏิบัติงานในรูปของการเสียสละแรงงานการบริจาคเงินวัสดุสิ่งของและร่วมติดตามผลงานบำรุงรักษาสาธารณะประโยชน์ในชุมชนทั้งนี้การแสดงออกในการมีส่วนร่วมอาจเป็นการแสดงออกของบุคคลโดยตรงโดยผ่านองค์กรประชาชนในชุมชนนั้นๆเอง

เจริญ ภัสระ (2540 : 1,3) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) หรือการมีส่วนร่วมของชุมชนว่าหมายถึงความพร้อมและโอกาสที่ทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายประชาชนหรือชุมชนยอมรับผิชอบและกระทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันและยังได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทฤษฎีที่แตกต่างกันอีก 4 ความหมายคือการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึงการที่กลุ่มประชาชนหรือขบวนการของประชาชนซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเป็นผู้ที่อยู่ในวงนอกระบบราชการได้เพิ่มความสามารถในการควบคุมทรัพยากรและสถาบันต่างๆตามสถานะสังคมที่เป็นอยู่

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนคือการที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคมและในการมีส่วนร่วมประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนคือกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองร่วมใช้ความคิดสร้างสรรค์ความรู้และความชำนาญร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนคือกระบวนการที่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสและได้ใช้โอกาสที่ได้รับแสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดแสดงออกซึ่งสิ่งที่เขามีแสดงออกซึ่งสิ่งที่เขาต้องการแสดงออกซึ่งปัญหาที่กำลังเผชิญและแสดงถึงซึ่งวิธีแก้ปัญหาลงมือปฏิบัติโดยการช่วยเหลือของหน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

อภิชัย พันธเสน (2541 : 151) กล่าวว่า “การมีส่วนร่วม อาจจะเริ่มต้นง่ายๆ จากความหมายการพัฒนาจากข้างล่างแทนวิธีการพัฒนาจากบน โยบายเบื้องบน จุดเริ่มต้นที่ง่าย ๆ ก่อนที่จะพิจารณาลงไปถึงตัวบุคคลก็คือ การกระจายอำนาจของการวางแผนจากส่วนกลางไปเป็นการวางแผนจากภูมิภาคซึ่งต้องอาศัยแนวความคิดของการพัฒนาจากข้างล่างนั่นเอง”

ประภาพร ศรีสถิตย์ธรรม (2543 : 16 อ้างถึง Lisk. 1985) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในการดำเนินการตัดสินใจในทุกระดับและทุกรูปแบบของกิจกรรมต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง และโดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีการกำหนดรูปแบบแนวคิดการมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับการเข้าร่วมของมวลชนอย่างกว้างขวางในการเลือกการบริหารและการประเมินผลของแผนงานและโครงการต่างๆที่จะนำมาซึ่งการยกระดับรายได้และการจ้างงานและความเป็นอยู่ให้สูงขึ้นนอกจากนี้ Lisk ยังได้กล่าวอีกว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ประชาชนมีอิทธิพลในการตัดสินใจนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดสรร (Allocation) และการใช้ประโยชน์ (Utilization) ของทรัพยากรเพื่อการผลิตเพิ่มโอกาสด้านสังคม-เศรษฐกิจ

ประภาพร ศรีสถิตย์ธรรม (2543 : 17 อ้างถึง Prachayanuporn. 2540) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน (Popular Participation) ว่าหมายถึงการให้ความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนด้วยความเต็มใจซึ่งขึ้นอยู่กับโอกาสในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนหรือในฐานะที่เป็นพลเมืองที่ได้แสดงความคิดเห็นได้ใช้และพัฒนาทักษะของตนฝึกฝนเพื่อที่จะพึ่งตนเองได้และทดสอบความเป็นผู้นำในการพัฒนาด้วยตนเองในระดับสูงขึ้น โดยทั่วไปแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนจะมุ่งเน้นในกระบวนการกำหนดนโยบายการวางแผนและการดำเนินโครงการที่จะมีผลต่ออนาคตและการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยความเต็มใจกระตือรือร้นในการบริหารจัดการและปฏิบัติเป็นเป้าหมายสำคัญของยุทธศาสตร์นี้

ชาติชาย ณ เชียงใหม่ (2544 : 14) กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมหมายถึง สถานการณ์ที่คนส่วนหนึ่งมารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ ด้วยการมีสำนึกร่วมกัน มีอัตลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันเพื่อแสดงความคิดเห็นและความห่วงใย ความสนใจและการกระทำต่างๆ เพื่อสนับสนุน กวดขัน เรียกร้อง และตรวจสอบภาครัฐและภาคธุรกิจ ให้ทำงานด้วยความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ เพื่อการอยู่ดีกินดี และการพัฒนาที่ยั่งยืน”

ถวิลวดี บุรีกุล (2549 : 100) กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน(Public Participation) เป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าใจในกิจกรรมต่างๆที่มีผลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าว ไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ ซึ่งจะส่งผลต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน”

1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ชินรัตน์ สมสืบ (2549 : 254-257) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความจำเป็นสำหรับความสำเร็จของการบริหารรัฐกิจ รัฐประศาสนศาสตร์จึงให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยเหตุผลดังนี้

1. ความสำคัญต่อประชาชนที่มีส่วนร่วม สิ่งที่จะเกิดแก่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารรัฐกิจ ได้แก่

1.1 ประชาชนได้เรียนรู้ เนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เข้าร่วม ประชาชนจะได้รับข่าวสารต่างๆ และเกิดความเข้าใจในสถานการณ์

1.2 ประชาชนได้รับการพัฒนาจากการเรียนรู้ที่ประชาชนได้รับ ผลที่ตามมา คือ ประชาชนได้รับการพัฒนา และเปลี่ยนแปลง มีความรับผิดชอบ และมีความตระหนักในความสามารถของตนเอง

1.3 ให้ความสำคัญกับคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา การเข้าร่วมของประชาชนเป็นพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติที่นำผลสำเร็จมาสู่โครงการ และแผนงานต่างๆเพื่อลดการรวมอำนาจ

1.4 ปรับปรุงผลลัพธ์ทางสังคม ผลลัพธ์ทางสังคมจะเกิดการประนีประนอมและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ดังนี้

1.4.1 ทำลายสถานการณ์ที่ชะงักงันของโครงการต่างๆ

1.4.2 ประชาชนสามารถควบคุมบางส่วนของกระบวนการนโยบายได้

1.4.3 นโยบายและการตัดสินใจการปฏิบัติดีขึ้น

1.5 ความสำคัญต่อการบริหารงานภาครัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ ไม่ใช่กระบวนการที่ไร้ค่า ทั้งยังเป็นสิ่งที่ผู้บริหารงานภาครัฐจะต้องทำให้เป็นจริง ความสำคัญของการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานภาครัฐ มีดังนี้

1.5.1 งานสำเร็จมากและเสียค่าใช้จ่ายน้อย ทำให้งานที่ร่วมมือกันสำเร็จในเวลาที่กำหนด โดยไม่มีการประท้วง การเผชิญหน้ากัน การขัดแย้ง หรือการฟ้องร้องกันการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานภาครัฐ มีดังนี้

1.5.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน และไวต่อความรู้สึก ห่วงกังวลของประชาชน ความใกล้ชิดกับประชาชนของเจ้าหน้าที่ก็จะมากขึ้น และได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

1.5.3 ส่งเสริมแนวทางพัฒนาจากล่างขึ้นบน การพัฒนาจากล่างขึ้นบน ผู้ได้ประโยชน์จะมีส่วนร่วมและจะสนองตอบความต้องการของประชาชน ภาครัฐจะลดภารกิจต่างๆลงไปได้

1.5.4 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อจัดการ การพัฒนาที่ยั่งยืน เครือข่ายเพื่อจัดการ การพัฒนาที่ยั่งยืนจะเป็นเครื่องมือในการวางแผนระยะยาว

ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาทักษะอาชีพและคุณภาพของประชาชน นั้น ความสำคัญอย่างยิ่งจึงอยู่ที่การให้ประชาชนได้มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และมีส่วนร่วมด้วยความสำนึกในการเป็นเจ้าของโครงการ จึงจะทำให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการ และความสนใจของประชาชนโดยแท้จริง ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นเครื่องแสดงว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารภาครัฐ จะก่อให้เกิดประโยชน์ขึ้นตั้งแต่ตัวประชาชนเอง และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับภาครัฐด้วย การตัดสินใจของภาครัฐมาจากความต้องการของประชาชน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน และนำไปสู่การตรวจสอบได้ของการดำเนินงานภาครัฐ ซึ่งเป็นแนวทางสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) นั้นเอง

Ramos และ Fletcher (1982 : 13) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ

1. เป็นเครื่องชี้ว่าการตัดสินใจของรัฐบาลมาจากความต้องการของประชาชน

2. เพิ่มความรับผิดชอบและเพิ่มความสามารถในการตรวจสอบได้ของรัฐที่มีต่อประชาชน

3. ช่วยในการสร้างแผนต่างๆที่ดีกว่าเดิม
4. เพิ่มความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
5. สร้างการสนับสนุนให้แก่หน่วยวางแผน

1.3 รูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับรูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทฤษฎีของนักวิชาการต่างๆจะเห็นว่ามิตั้งคล้ายคลึงและแตกต่างกันดังต่อไปนี้
ทศนิยม ไทยภิรมย์ (2526 : 15) ได้แยกแยะรูปแบบและขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้คือ

1. ร่วมคิด: สภาพที่เป็นอยู่มีอะไรเดือดร้อนและสาเหตุเกิดจากอะไร
2. ร่วมวางแผน: วิเคราะห์สาเหตุจัดลำดับความสำคัญของปัญหาพิจารณาทางเลือก
3. ร่วมดำเนินการ: ดำเนินงานตามโครงการและแผนกำหนดโครงการและแผนงาน
4. ร่วมติดตามประเมินผล: ประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นระยะๆ และแก้ไข

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527 : 272-273) อคินรพีพัฒน์ (2527: 104-111) ได้แยกการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

ไพรัตน์ เจริญรินทร์ (2527 : 6-7) กล่าวถึงรูปแบบและขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายที่กำหนดไว้คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาหรือสนองความต้องการของชุมชน

3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือวางแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไขปัญหาความต้องการของชุมชน

4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม

5. ร่วมลดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน

7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

8. ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐบาล ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

ปกรณ์ ปรียากร (2530 : 64) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่าเป็นการที่ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิดร่วมทำร่วมแก้ไขและร่วมมีผลประโยชน์ซึ่งกระทำได้ 4 ลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดว่าอะไรคือความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชุมชน

2. เป็นผู้ระดมทรัพยากรต่างๆเพื่อสนองตอบต่อความจำเป็นพื้นฐาน

3. เป็นผู้ที่มีบทบาทในการปรับปรุงวิธีการกระจายสินค้าและบริการให้สมบูรณ์ขึ้น

4. เป็นผู้ได้รับความพึงพอใจและเกิดแรงจูงใจในการที่จะสร้างกระบวนการในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ปรีชญา เวสารัชช์ (2530 : 11-12) ได้กล่าวถึงลักษณะหรือรูปแบบในการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1. ร่วมแสดงความคิดเห็น

2. ร่วมสละทรัพยากรวัสดุ

3. ร่วมสละแรงกาย

4. ร่วมสละเวลา

สมศักดิ์ สุวรรณสุจริต (2531 : 43-44) กล่าวว่า ประชาชนอาจเข้าไปมีส่วนร่วม
ในกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นได้ 5 ลักษณะ คือ

1. การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนถึงแนวทางแก้ไข
2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนา
4. การได้รับประโยชน์จากผลการพัฒนา
5. ประเมินผลกิจกรรมการพัฒนา

ชัยณรงค์ แก้วอยู่ (2543 : 38) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมไว้ 7 ขั้นตอน
คือ

1. การสำรวจขั้นต้น (Preliminary Reconnaissance)
2. การศึกษาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (Priority Problem

Identification Studies)

3. การแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Search for Solution)
4. การกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา (Assessment of Solution)
5. การปฏิบัติตามโครงการ (Project Implementation)
6. การประเมินผลโครงการ (Formal Project Evaluation)
7. การพิจารณาทบทวนโครงการที่ได้ทำไปแล้ว (Project Reconsideration of

Completion)

ประภาพร ศรีสถิตย์ธรรม (2543 : 22 อ้างถึง Delbecq และ Andrew. 1971) ได้
กล่าวถึงรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผน 5 รูปแบบดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลรายละเอียดของโครงการต่างๆ
2. การวิเคราะห์หรือสรุปปัญหา
3. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
4. ดำเนินการแก้ไขปัญหา

5. ติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและ
ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Agbayani (1974) ได้จัดลำดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในลักษณะต่างๆดังนี้

1. การร่วมประชุม
2. การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. การตีความปัญหา
4. การออกเสียงสนับสนุนหรือคัดค้านปัญหา
5. การออกเสียงเลือกตั้ง
6. การบริจาคเงิน
7. การบริจาควัตถุ
8. การช่วยเหลือด้านแรงงาน
9. การใช้ประโยชน์จากโครงการให้ถูกต้อง
10. การทำนุบำรุงดูแลโครงการให้ถูกต้อง
11. การทำงานร่วมกับผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ประภาพรศรี สถิตย์ธรรม (2543 : 23 อ้างถึง Bernstein. 1976) ได้สำรวจรูปแบบของการมีส่วนร่วมจากทั่วโลกว่ามี 6 ขั้นตอนดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การทราบถึงผลการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการเพื่อใช้ในการตัดสินใจ
4. มีการรับรองสิทธิส่วนบุคคล
5. มีอิสระในการโต้แย้ง
6. มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย

Cohen และ Uphoff (1980) ได้อธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วมโดยแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-making) ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนคือ
 - 1.1 การตัดสินใจ
 - 1.2 ดำเนินการตัดสินใจ
 - 1.3 ตัดสินใจลงมือปฏิบัติ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วย
 - 2.1 การสนับสนุนทางด้านทรัพยากร
 - 2.2 การเข้าร่วมในการบริหาร
 - 2.3 การประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็น

3.1 ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ

3.2 ผลประโยชน์ทางด้านสังคม

3.3 ผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการควบคุมและ

ตรวจสอบการดำเนินงานกิจกรรมทั้งหมดและเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการใดๆก็ตาม โดยหลักการแล้วควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ กล่าวคือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

4.1 การร่วมคิดและแสวงหาปัญหา

4.2 ร่วมวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบตลอดจนเรียงลำดับ

ความสำคัญร่วมในขั้นตอนปฏิบัติหรือดำเนินการ

4.3 ร่วมในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลโครงการ

สรุปบทความจากการประมวลเอกสารดังกล่าวข้างต้น การมีส่วนร่วมของประชาชนตามทฤษฎีของนักวิชาการต่างๆมีความหมายมากมายทั้งที่มีความหมายใกล้เคียงและแตกต่างกันออกไปดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความหมายการมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนาในลักษณะรูปแบบของการเข้าร่วมการจัดการตั้งแต่การเข้าร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ในรูปของชุมชนที่ได้รับผลประโยชน์หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา

2. แนวคิดในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

2.1 ความหมายของการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

อุษณา ภักธมนตรี (2543 : 1 - 24) ให้ความหมายการตรวจสอบ หมายถึง การวัดผลผลิตจากกระบวนการเปรียบเทียบกับสิ่งที่เรากำหนดไว้ ซึ่งคำตอบจะมีเพียง 2 คำตอบเสมอ คือ ผ่านหรือไม่ผ่าน

จรัส สุวรรณมาลา (2539 : 14 - 15) กล่าวว่า การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Performance Audit หรือ Performance Evaluation) เป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายหรือมาตรฐานของผลงานที่กำหนดไว้เพื่อที่จะตอบคำถามว่า

1. ผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาได้บรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ขององค์กรโดยรวมและบรรลุเป้าหมายเชิงปฏิบัติการของหน่วยงานเฉพาะด้านต่างๆที่กำหนดไว้ในแผนงานหรือไม่อย่างไรและเพราะเหตุใด
2. หน่วยปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการตามมาตรฐานงาน (Standard Performance and Procedures) หรือไม่อย่างไร
3. มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดจุดใดที่ยังด้อยประสิทธิภาพและเพราะเหตุใดจึงขาดประสิทธิภาพ
4. ควรปรับปรุงกลยุทธ์เป้าหมายและมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการหรือปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและประสิทธิผลการดำเนินงานให้สูงขึ้นได้อย่างไร

นิตยา ศรีเกิด (2547 : 1 - 6) ได้ให้ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงานไว้ว่าคือ การทบทวนการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อประเมินความประหยัด (Economy) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) รวมถึงการบริหารจัดการ การบริหารความเสี่ยง การใช้ทรัพยากร และการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance)

กรมบัญชีกลาง (2548 : 2 - 3) ให้ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงานว่าเป็นการตรวจสอบที่เน้นถึงผลงาน โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับผลงานที่เกิดขึ้นว่ามีปริมาณแค่ไหน คุณภาพอย่างไร และผลงานที่ได้ทันต่อการนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์หรือไม่ โดยมีผลผลิตและผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนด อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งวัดจากตัวชี้วัดที่เหมาะสม

ศิริพงษ์ วีระแสงพงษ์ (2550 : ออนไลน์) ได้รวบรวมความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยแบ่งตามแนวความคิดหรือคำนิยามที่องค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานตรวจเงินแผ่นดินของประเทศต่างๆ ซึ่งกล่าวโดยสังเขปได้ดังนี้

1. ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงานตามปฏิญญาสากลว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน (Lima Declaration of Guidelines Auditing Precepts) ให้ความหมายว่า การตรวจสอบนี้เน้นเพื่อให้ทราบถึงความมีประสิทธิภาพ ความมีประสิทธิภาพและความประหยัดของการดำเนินงาน ไม่ได้หมายถึงการตรวจสอบการบริหารด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการตรวจสอบกิจกรรมด้านการบริหารทั้งหมด ทั้งการจัดการองค์กรและระบบการบริหารงาน

2. ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงาน ของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแห่งสหรัฐอเมริกา (GAO: General Accounting Office) ได้ให้คำอธิบายไว้หมายถึง การตรวจสอบความประหยัด ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Program Results) ของการบริหารการใช้ทรัพยากรของโครงการหรือหน่วยงาน รวมทั้งการสืบหาสาเหตุ เสนอแนะแนวทางแก้ไขและตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับหรือไม่อีกด้วย

3. ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงานตามมติของที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ 12 ของสถาบันตรวจเงินแผ่นดินระหว่างประเทศ (INCOSAI: International Congress of Supreme Audit Institutions) ซึ่งประชุมในเมืองซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย เมื่อเมษายน 2529 ได้ให้ความหมายการตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit) ว่าหมายถึงการตรวจสอบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความประหยัดของการดำเนินการด้านต่าง ๆ

กรมบัญชีกลาง (2550 : 1) ได้ให้ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Auditing) ว่าเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนงาน งาน โครงการ ต่างๆ ของส่วนราชการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย หรือมาตรฐานที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุ้มค่า โดยมีผลผลิตและผลลัพธ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (www.moac.go.th/builder/mopsa/.../Audit%20Performance.doc) รายละเอียดปรากฏในเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้ให้ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit) ที่เป็นการตรวจสอบที่เน้นผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างการดำเนินการและหรือที่แล้วเสร็จว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงบประมาณ ผลผลิต โครงการ กิจกรรม หรือไม่ มีประสิทธิภาพและสมประโยชน์เพียงใด โดยให้ความสำคัญกับผลงานที่เกิดขึ้นทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ และการใช้ทรัพยากร ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด

ปนัดดา จรัสพิทยากุล (<http://Audit.obec.go.th>) ได้ให้ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Audit) อย่างง่าย ๆ ว่า เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินการนั้นว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบที่มีความเชื่อมโยงระหว่างทรัพยากรที่ใช้ (Input) ส่งผลต่อผลผลิต (Output) อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและประหยัด หรือไม่ หรือจะกล่าวให้เข้าใจง่าย ๆ ว่า เมื่อหน่วยงานกำหนดว่า

ต้องการผลผลิต (Output) อย่างนี้ จะต้องให้ทรัพยากร (Input) อะไรบ้าง จำนวนเท่าใด ผู้ตรวจสอบก็ไปตรวจสอบว่าเมื่อได้ใช้ทรัพยากรไปตามที่กำหนดแล้วสามารถได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้หรือไม่ หากไม่ได้ผู้ตรวจสอบ จะต้องตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะว่าเหตุที่เป็นดังนี้เพราะเกิดจากสาเหตุใด จะต้องให้ข้อเสนอแนะหรือให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานอย่างไร เพื่อให้ได้ผลผลิต ตามที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (<http://Audit.obec.go.th/DAManual/dach4.pdf>) ได้ให้ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Auditing) เป็นการประเมินผล คุณลักษณะ กระบวนการและหรือผลสัมฤทธิ์ จากการดำเนินงานตามแผนงาน งาน/โครงการ หรือแผนกลยุทธ์ว่า ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประสิทธิภาพ อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด เพื่อได้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะ วิธีการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา และลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานของสถานศึกษา บรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ ช่วยพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นระบบมากขึ้น เสริมสร้าง ระบบการควบคุมภายในให้มีความเข้มแข็งและรัดกุม สนับสนุนให้การบริหารงานเป็นไปใน ลักษณะมุ่งเน้นผลสำเร็จ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (www.moac.go.th/builder/mopsa/) ได้ให้ความหมายของการตรวจสอบการดำเนินงาน (Performance Auditing) ว่าการตรวจสอบการดำเนินงานเป็นการตรวจสอบที่มุ่งวัด/ประเมินผล การดำเนินงาน/โครงการ เพื่อพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงาน/โครงการให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ด้วยการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และด้วยเหตุที่การตรวจสอบดำเนินงานเป็นการตรวจสอบที่มุ่งจะวัด/ประเมินผล งาน/โครงการ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดตัวชี้วัด และเกณฑ์ที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของผู้ตรวจ

2.2 ความสำคัญของการตรวจสอบ

เจริญ เจริญวรัญ (2535 : 14 - 16) กล่าวว่า การตรวจสอบมีความสำคัญต่อการบริหารงานขององค์กร ดังนี้

1. การตรวจสอบการบริหาร สามารถที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการทราบถึงปัญหาสำคัญ ๆ ที่จำเป็นจะต้องรู้อย่างชัดเจน ซึ่งไม่สามารถได้จากผลการตรวจสอบ ในแง่ของ Financial Audit (การตรวจสอบทางการเงิน) Operational Audit (การตรวจสอบด้านการปฏิบัติงาน) เพราะมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการตรวจสอบที่ต่างกัน

2. การตรวจสอบการบริหาร สามารถอธิบายถึงสาเหตุที่มาของปัญหาที่เป็นสัญญาณเตือนภัย (Warning Signal) ในการบริหารงานขององค์กรซึ่งเกิดจากการตัดสินใจในการบริหารงานอันถือได้ว่าการตัดสินใจเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการบริหารงานทั้งหมด การทราบถึงสถานการณ์ล่วงหน้า นั้น สามารถนำมาใช้ในการป้องกัน หรือปรับปรุงได้ทันกับเวลา มีก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงแก่การบริหารองค์กร

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย สถาบันดำรงราชานุภาพ (2542 : 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นในเรื่องของการตรวจสอบดังนี้

1. เพื่อการปฏิบัติงานเป็นไปโดยถูกต้อง
2. ลดข้อผิดพลาดต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้น
3. ลดปัญหาในการปฏิบัติงานและเพิ่มประสิทธิภาพแก่ผู้ปฏิบัติ
4. เป็นการรักษาทรัพย์สินและผลประโยชน์
5. เป็นการป้องปรามมิให้มีการปฏิบัติผิดระเบียบหรือเกิดการทุจริต
6. เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย

บริหาร

อุษณา ภัทรมนตรี (2543 : 1 - 24) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจสอบรายละเอียดดังนี้

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานในองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกำกับดูแลที่ดี (Good Corporate Governance) และความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency)
3. ส่งเสริมให้เกิดการบันทึกบัญชีและรายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ (Accountability and Responsibility) ซึ่งกฎหมายกำหนดไว้ทำให้องค์กรได้ข้อมูลหรือรายงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบและเป็นพื้นฐานของหลักความโปร่งใส (Transparency) และความสามารถตรวจสอบได้ (Audit Ability)
4. ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน (Efficiency and Effectiveness of Performance) เพราะการตรวจสอบเป็นการประเมินวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทุกด้านในการปฏิบัติงาน

5. เป็นมาตรการถ่วงดุลแห่งอำนาจ (Check and Balance) ส่งเสริมให้การ จัดสรรการใช้ทรัพยากรขององค์กรเป็นไปอย่างเหมาะสมตามลำดับความสำคัญเพื่อประโยชน์ สูงสุดขององค์กร

6. ให้สัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Warning Signals) ของการประพัตติมิชอบ หรือการทุจริตในองค์กรจึงลดโอกาสความร้ายแรงและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งเพิ่ม โอกาสของความสำเร็จของงาน

นิตยา ศรีเกิด (2547 : 1 - 6) ได้นำเสนอเหตุผลความจำเป็นทำไมจึงต้อง ตรวจสอบว่า เพื่อติดตามการดำเนินงานของโครงการว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด มีประสิทธิภาพ และได้ผลคุ้มค่าหรือไม่ และเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย หรือไม่

กรมบัญชีกลาง (2548 : 2 - 3) ได้กล่าวว่า การตรวจสอบการดำเนินงานของ ภาครัฐเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการที่กำกับการดำเนินกิจกรรมสาธารณะอื่นๆ อันเป็นงานแห่ง รัฐที่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัดคุ้มค่าและ ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมายต่างๆในการบริหารงานแห่งรัฐ ทุกประเทศจึงให้ ความสำคัญในเรื่องการตรวจสอบ การตรวจสอบได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ เนื่องจากเหตุผล สำคัญดังนี้

1. ในการดำเนินงานของงานหรือโครงการใด ๆ ย่อมต้องการบรรลุผลสำเร็จ ตามที่กำหนดไว้โดยเฉพาะงานหรือ โครงการของรัฐที่มุ่งการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและ สังคมของประเทศ เพื่อความผาสุกของประชาชน จึงมีความจำเป็นต้องทราบว่า การ ดำเนินงานของงานหรือ โครงการใด ๆ ของรัฐ ได้บรรลุผลสำเร็จตามที่รัฐมุ่งหวังไว้หรือไม่ เพียงใด นอกจากนี้มีความจำเป็นจะต้องทราบว่า การดำเนินงานของงานหรือโครงการ ใดๆ ของรัฐ มีการใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดิน ไปอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อให้การใช้จ่ายเงินที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้เกิดผลดีและเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติมากที่สุด

2. รัฐมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลการใช้ทรัพยากรของประเทศ (คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์และอื่น ๆ) ให้เป็นไปในทิศทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือสูญเสียน้อยที่สุด ต่อส่วนรวม จึงจำเป็นจะต้องตรวจสอบการใช้จ่ายทรัพยากรของประเทศว่าการใช้จ่ายได้ เกิดผลดีอย่างสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศหรือไม่เพียงใด รวมถึงการใช้จ่ายเป็นไปอย่าง ประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดผลประโยชน์คุ้มค่ากับงบประมาณที่ลงทุนไปหรือไม่เพียงใด และหากไม่เป็นไปตามที่คาดหมายเกิดจากสาเหตุใดและมีแนวทางใดในการแก้ไขปัญหา

เหล่านั้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จและเกิดความประหยัด และมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ระบบงบประมาณแผ่นดินแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Budgeting) ซึ่งระบบงบประมาณแบบนี้จะมุ่งเน้นผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยใช้การสร้างความชัดเจนของผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและวัดผลการปฏิบัติงานเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งระบบงบประมาณในรูปแบบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการตรวจสอบอย่างมาก กล่าวคือ การจัดสรรงบประมาณตามระบบใหม่จะคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานหรือประสิทธิผลเป็นสำคัญ นอกจากนี้ระบบงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ยังพิจารณาถึงความมีประสิทธิผลของการดำเนินงานด้วย โดยดูถึงความสามารถในการผลิตและความคุ้มค่าของการลงทุน เช่น วัดความคุ้มค่าการลงทุนจากจำนวนผลผลิตหารจำนวนต้นทุน หรือการวัดประสิทธิภาพการทำงานโดยพิจารณาจาก ต้นทุนต่อหน่วยในการดำเนินงาน เช่น อัตราค่าใช้จ่ายต่อคนในการผลิตบัณฑิตแพทย์รวมถึงระบบงบประมาณแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ยังดูถึงความประหยัดอีกด้วย เช่น ร้อยละของต้นทุนการผลิตที่ลดลง เป็นต้น

ศิริพงษ์ วีระแสงพงษ์ (2550 : ออนไลน์) ได้นำเสนอความสำคัญของการตรวจสอบว่า เพื่อประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัดของการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในงานภาครัฐบาล จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. การตรวจสอบประสิทธิผลการดำเนินงาน (Effectiveness Audit)
2. การตรวจสอบประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Efficiency Audit)
3. การตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมาย

(Compliance Audit)

2.3 เงื่อนไขในการตรวจสอบ

เจริญ เชนฎาวลัย (2535 : 14 - 16) กล่าวว่า การที่ผู้ตรวจสอบจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่หรือไม่เพียงใดจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขพื้นฐาน 3 ประการคือ

1. สิทธิที่จะเข้าถึง (Right to Access) หมายถึงว่าผู้ที่จะตรวจสอบจะต้องได้รับสิทธิหรือต้องได้รับมอบหมายอำนาจ (Authority) ที่จะเข้าดำเนินการตรวจสอบตามกระบวนการวิธีการตรวจสอบทั้งหมดได้อย่างเพียงพอ

2. เสรีภาพในการสอบทาง (Freedom to Review) หมายถึงผู้ตรวจสอบต้องมีเสรีภาพอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงานตรวจสอบ โดยปราศจากอุปสรรคหรือถูกกีดกันขัดขวาง

หรือปราศจากการแทรกแซงจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

3. จำกัดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Limitation of Responsibility and Authority) เพื่อไม่ให้มีผลกระทบกระเทือนต่อการออกความคิดเห็นอย่างเป็นทางการ

สุรสิทธิ์ โกศลนาวัน (2543 : 14 - 15, 18 - 19) กล่าวว่า ในการใช้กฎหมายข้อมูลข่าวสารโดยประชาชนเพื่อกำกับการใช้อำนาจรัฐนั้น ข้อมูลข่าวสารจะเป็นฐานในการร้องเรียนการใช้สิทธิประชาชนทุกคนมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูล ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผลการเปิดเผย โปร่งใส และตรวจสอบได้ ซึ่งการตรวจสอบจะนำไปสู่การบังคับให้ต้องมีการรับผิดชอบในสังคม สามารถลดโอกาสความไม่ยุติธรรมในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการทุจริตคอร์รัปชัน ข้อมูลข่าวสารมีวิธีที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ 3 วิธี คือ

1. องค์กรของรัฐต้องพิมพ์ จัดพิมพ์สิ่งที่ประชาชนควรรู้ลงในราชกิจจานุเบกษา
2. องค์กรของรัฐต้องแสดงข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนสามารถตรวจสอบได้
3. องค์กรของรัฐต้องให้ข้อมูลที่ตนครอบครองเรื่องที่ประชาชนอยากรู้ เว้นแต่ไม่สามารถเปิดเผยได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

2.4 การตรวจสอบโดยประชาชนภายใต้รัฐธรรมนูญ

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2544 : 190) กล่าวว่าหลักการควบคุมโดยประชาชนมีหลักการว่าประชาชนจะต้องวางมาตรการที่จะควบคุมการใช้อำนาจของสถาบันต่างๆของรัฐให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องตามความต้องการของประชาชนซึ่งการใช้อำนาจของรัฐโดยทั่วไปทำได้ 2 วิธี คือ

2.4.1. ประชาชนควบคุมการใช้อำนาจของรัฐได้โดยตรงและโดยอ้อมในฐานะที่เป็นเจ้าของประเทศและอำนาจอธิปไตยโดยการเลือกตั้ง-แต่งตั้งบุคคลให้มาทำหน้าที่ต่างๆของรัฐแทนประชาชนการถอดถอนบุคลากรของรัฐและโดยการริเริ่มขอให้ตรากฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายหรือลงประชามติในเรื่องอื่นๆเรียกว่า Initiative - Recall - Referendum

2.4.2. ประชาชนควบคุมอำนาจรัฐโดยใช้มาตรการต่างๆเช่นให้สถาบันและบุคลากรของรัฐควบคุมตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจกันเองเรียกว่า Checks and Balances รัฐธรรมนูญเก่าของไทยไม่ค่อยคำนึงถึงเรื่องเหล่านี้รัฐบาลจึงสามารถใช้อำนาจในทางทุจริตได้ การบริหารงานไม่โปร่งใสไม่มีประสิทธิภาพพลเมืองไม่ได้รับความคุ้มครองสิทธิต่างๆ

สมพร ทาวรวีระนันท์ (2542 : 33 - 48) กล่าวถึงรัฐธรรมนูญได้บัญญัติสิทธิหรืออำนาจแก่ประชาชนในการควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นได้ 5 ประเด็นคือ

1. การออกเสียงประชามติเพื่อถอดถอนผู้แทนท้องถิ่นและการเสนอกฎหมายในประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศมาจากประชาชนในรัฐดังนั้นการปกครองสังคมเพื่อให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกัน โดยปกติสุขจะต้องถือมติของปวงชนในสังคมเป็นใหญ่เดิมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในสังคมไทยมีรูปแบบที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยการเลือกผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่แทนตนแต่ที่ผ่านมาการแสดงออกซึ่งอำนาจธิปไตยของผู้แทนประชาชนในการปกครองนั้นไม่ตรงกับเจตนาส่วนรวมของประชาชนเพราะผู้แทนยังมีผลประโยชน์ผูกพันกับวิธีการที่ให้ประโยชน์แก่ตนเองและพรรคการเมืองที่ตนสังกัดดังนั้นประชาชนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมและมีส่วนในการเป็นเจ้าของประเทศย่อมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมหรือตรวจสอบการใช้อำนาจของผู้แทนประชาชนซึ่งการตรวจสอบนั้นมิได้จำกัดเฉพาะการเลือกตั้งเท่านั้นแต่ประชาชนควรจะให้อำนาจธิปไตยได้ด้วยตนเองในเรื่องสำคัญๆหรือที่เรียกกันว่าประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 2 ประการคือ

1.1. ประชาชนต้องเป็นผู้ริเริ่ม โดยการริเริ่มนั้นต้องมีสภาพบังคับให้มีการเริ่มต้นกระบวนการ

1.2. ประชาชนต้องเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย

2. การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาธิปไตย

ได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็นตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนซึ่งในปัจจุบันใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะโดยวิธีประชาธิปไตย พ.ศ. 2539 ประชาชนสามารถร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้จัดทำประชาพิจารณ์ขึ้นได้ กรณีพบว่าการดำเนินตาม โครงการของท้องถิ่นอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมอาชีพความปลอดภัยชีวิตหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชุมชนหรือสังคมตามระเบียบข้อ 7 และ 8 ซึ่งข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะที่เกิดจากการทำประชาพิจารณ์จะเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้แก่หน่วยงานของรัฐเป็นการลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น

3. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนและสิทธิที่จะฟ้องหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐรัฐวิสาหกิจราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรอื่นของรัฐการที่ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวนับว่าเป็นไปตามหลักการและแนวคิดเรื่องสิทธิชุมชน (Community Rights) ซึ่งเป็นการตอบโต้กับการพัฒนาตามแนวทางทุนนิยมด้วยการให้ชุมชนมีสิทธิในการเลือกที่จะรับหรือไม่รับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ของชุมชนอันเป็นการแสดงถึงการใช้อำนาจตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

4. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลท้องถิ่นการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นแต่เดิมผูกขาดโดยรัฐแม้แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองก็แทบจะไม่มีสิทธิในองค์กรบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นจึงให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารงานบุคคลและเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าร่วมกับองค์กรบริหารบุคคลส่วนท้องถิ่นระดับต่างๆ โดยการเข้ามาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพนักงานท้องถิ่นแต่อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ห่างไกลจากประชาชนในท้องถิ่น โดยทั่วไป

5. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการส่วนท้องถิ่นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่เดิมนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่เปิดเผยต่อมาในปัจจุบันเป็นสิทธิของบุคคลในการได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร โดยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการพ.ศ. 2540 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการซึ่งรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ง่ายขึ้นซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองที่โปร่งใสประชาชนสามารถตรวจสอบการปกครองของรัฐได้และสะท้อนความต้องการของประชาชนซึ่งความโปร่งใสในการใช้อำนาจรัฐจะทำให้เกิดการตรวจสอบยับยั้งเพื่อให้การใช้อำนาจรัฐเป็นไปโดยถูกต้องและเป็นการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันและยังเป็นการปกครองที่ประชาชนได้รับความเป็นธรรมในการพิทักษ์สิทธิเสรีภาพจตุตศมุขหมายของพระราชบัญญัตินี้คือเพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงบนข้อมูลข่าวสารของทางราชการที่ได้รับ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังได้บัญญัติสิทธิแก่ประชาชนในการตรวจสอบควบคุมการบริหารงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่นไว้อย่างกว้างขวาง ดังนี้

มาตรา 56 และ 57 สิทธิของบุคคลในการได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล หรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนมีการอนุญาตหรืออนุมัติการดำเนิน โครงการ และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าวต่อหน่วยงานนั้นๆ

มาตรา 67 เป็นเรื่องสิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการอนุรักษ์ บำรุงรักษาและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุขและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อม ที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน นอกจากนี้ยังมีสิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล เมื่อมิได้ปฏิบัติตามกฎหมายบัญญัติไว้

มาตรา 69 สิทธิในการต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใดๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา 60 และ 74 สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น

มาตรา 163 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติและต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอ

มาตรา 271 วรรค 3 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 20,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอน ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด หรืออัยการสูงสุด ตามมาตรา 164

มาตรา 285 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดเห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้ใดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้น พ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 286 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่น เพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

สรุปบทความ ในการศึกษาครั้งนี้การตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันหมายถึงการตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลตำบลให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามบทบาทอำนาจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ซึ่งเป็นการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนผ่านทางตัวแทนกฎหมายที่ให้ไว้โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นซึ่งสิ่งที่สำคัญในการเป็นพื้นฐานของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมตามระบอบประชาธิปไตยดังจะเห็นได้ว่าปัจจุบันสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนจะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในกระบวนการตัดสินใจสาธารณะบนพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญ ได้วางกติกาไว้อันจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลโปร่งใสไร้ทุจริตสามารถตรวจสอบได้ตามหลักการของ Good Governance ซึ่งนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ในที่สุด

3. บริบททั่วไปของเทศบาลตำบลเมืองบัว

3.1 สภาพทั่วไป

3.1.1. ข้อมูลพื้นฐาน เทศบาลตำบลเมืองบัว ตั้งอยู่เลขที่ - หมู่ที่ 6 ตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2539 ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลเมืองบัว เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2551 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเกษตรวิสัยเป็นระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตรมีเนื้อที่ทั้งหมด 67.53 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 42,206.75 ไร่ มีหมู่บ้าน 13 หมู่บ้าน

ทิศเหนือติดกับตำบลเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศใต้ติดกับตำบลคงครั้งใหญ่ อำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออกติดกับตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตกติดกับตำบลน้ำอ้อม อำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด

3.1.2. ขนาดพื้นที่

ตำบลเมืองบัวมีเนื้อที่ประมาณ 67.53 ตารางกิโลเมตร หรือ 42,206.75 ไร่

3.1.3. ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลเมืองบัวเป็นที่ราบลุ่มในเขตทุ่งกุลาร้องไห้สภาพโดยทั่วไปในส่วนใหญ่เป็นที่โล่งมีลำน้ำ ไหลผ่าน 2 สาย คือลำน้ำเสียวใหญ่และลำเตา

3.1.4. การคมนาคม

ตำบลเมืองบัวมีเส้นทางการคมนาคมติดต่อกันได้ทุกหมู่บ้านเส้นทางส่วนใหญ่เป็นทางลูกรัง จะมีปัญหาบ้างในฤดูฝนทำให้การเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบาก และยังขาดแคลนเส้นทางขนส่งผลผลิตทางการเกษตรอีกมาก ถนนลาดยางมี 2 สาย สายเกษตรวิสัย - ปอหมัน สายบ้านเกษตรวิสัย-ดงครั้งใหญ่

3.1.5. แหล่งน้ำ

ตำบลเมืองบัวมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือลำน้ำเสียวใหญ่และลำน้ำเตาซึ่งไหลผ่านทางตอนล่างของตำบลแต่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้มากนักเนื่องจากไม่มีที่กักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งและขาดคลองส่งน้ำเข้าไปในพื้นที่เกษตรปริมาณน้ำฝนมีมากในฤดูฝนจึงไหลลงสู่แม่น้ำไปหมดและบางครั้งก็ถล่มตลิ่งสร้างความเสียหายให้กับพื้นที่การเกษตรมาตลอด

3.1.6. สภาพดิน

ตำบลเมืองบัวมีสภาพเป็นดินร่วนปนทรายเหมาะสำหรับการเกษตร

3.1.7. จำนวนประชากรและหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบัว มี 13 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองบัว หมู่ที่ 1 บ้านส้มโอง หมู่ที่ 2 บ้านสำราญ หมู่ที่ 3 บ้านโพเงิน หมู่ที่ 4 บ้านคุ้มทุ่ง หมู่ที่ 5 บ้านคุ้มสีก หมู่ที่ 6 บ้านหัวดงกำแพง หมู่ที่ 7 บ้านดอนกลาง หมู่ที่ 8 บ้านเหล่างาม หมู่ที่ 9 บ้านหนองอ้อ หมู่ที่ 10 บ้านหนองสา หมู่ที่ 11 บ้านหัวดงกำแพง หมู่ที่ 12 บ้านโพทอง หมู่ที่ 13 คราวเรือน 2,051 คราวเรือน ประชากร 6,360 คน (ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน. 2553)

3.1.8. อาชีพ

ประชากรของตำบลเมืองบัวประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมแทบทุกครัวเรือน โดยการทำนาปีเป็นหลักหลังจากนั้นจะอพยพเข้าเมืองเพื่อหางานทำผลผลิตข้าวเก็บไว้บริโภคในครอบครัวที่เหลือนำไปจำหน่ายกับพ่อค้าคนกลางและสหกรณ์ไม่นิยมรวมตัวเพื่อจัดตั้งกลุ่ม ขาดพลังต่อรองค่า ผลผลิตจากการทำนา 300 – 400 กิโลกรัม / ไร่ ส่วนอาชีพรองและอาชีพเสริมคือ เลี้ยงไหม, โคน, กระจับปี่, ปลูกเห็ด, ปลูกแตงโม, เลี้ยงปลา ฯลฯ

3.1.9. หน่วยธุรกิจในพื้นที่เทศบาลตำบลเมืองบัว

- 1) ปั้มน้ำมันขนาด 2 หัวจ่าย 2 ปั้ม
- 2) โรงสีข้าวขนาดเล็ก 23 โรง
- 3) ร้านค้าเบ็ดเตล็ด 62 ร้าน
- 4) ร้านซ่อมขนาดเล็ก 3 ร้าน
- 5) อุศนากรรมในครัวเรือนไบโอมิกโรน 6 แห่ง

2. สภาพทางสังคม

2.1. การศึกษา

- 2.1.1 โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง
- 2.1.2 โรงเรียนมัธยมศึกษา - แห่ง
- 2.1.3 โรงเรียนขยายโอกาส 1 แห่ง
- 2.1.4 โรงเรียนอาชีวศึกษา (วิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย) 1 แห่ง
- 2.1.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 8 แห่ง

2.2. สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- 2.2.1 วัด / สำนักสงฆ์ 8 แห่ง
- 2.2.2 แหล่งโบราณคดี 3 แห่ง

2.3. สาธารณสุข

- 2.3.1 สถานีอนามัย 1 แห่ง
- 2.3.2 อัตราการใช้ส้วมราดน้ำ 100%

2.4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

อยู่ในเขตบริการของ สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกษตรวิสัย

3. บริการพื้นฐานและข้อมูลอื่นๆ

3.1. การคมนาคม

- 3.1.1 ถนนลาดยาง 2 สาย
- 3.1.2 ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในหมู่บ้าน 21 สาย
- 3.1.3 ถนนลูกรังเชื่อมทุกหมู่บ้าน 20 สาย

3.2. การโทรคมนาคม

โทรศัพท์สาธารณะ 13 หมู่บ้าน

3.3. การไฟฟ้า

ประชาชนร้อยละ 99 มีไฟฟ้าใช้

3.4. แหล่งน้ำธรรมชาติ

หนองน้ำ, บึง 26 แห่ง

3.5. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

3.5.1 ฝาย 2 แห่ง

3.5.2 บ่อน้ำตื้น 40 บ่อ

3.5.3 คลอง 7 แห่ง

3.5.4 บ่อบาดาล 20 แห่ง

3.5.5 ประปาหมู่บ้าน 8 แห่ง

4. ศักยภาพของตำบล

4.1. จำนวนบุคลากรจำนวน 45 คน

4.1.1 ตำแหน่งในสำนักปลัดเทศบาล 14 คน

4.1.2 ตำแหน่งในกองช่าง 3 คน

4.1.3 ตำแหน่งในกองคลัง 5 คน

4.1.4 พนักงานจ้าง 33 คน

4.2. ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

4.2.1. การรวมกลุ่มของประชาชน

กลุ่มอาชีพ 16 กลุ่ม, กลุ่มออมทรัพย์ 7 กลุ่ม

4.2.2. จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

พื้นที่เหมาะสำหรับการเกษตร สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในที่นี้ผู้วิจัยได้ทบทวนรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้จำแนกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองบัว แต่เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวโดยตรงยังมีจำนวนไม่มาก ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสังเขป ดังนี้

ไพฑูรย์ ศิวผาง (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง“ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเป็อยน้อย อำเภอเป็อยน้อย จังหวัดขอนแก่น” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเป็อยน้อย อำเภอเป็อยน้อย จังหวัดขอนแก่น แบ่งเป็น 2 ระดับ คือด้านการวางแผนด้านการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ด้านที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการเมืองการปกครอง และการร่วมมือประสานงาน ซึ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเทศบาลตำบลเป็อยน้อย อำเภอเป็อยน้อย จังหวัดขอนแก่น โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

นิติภูมิ แสงประดับ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา” ผลสรุป ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 48.90 โดยมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านและมีส่วนร่วมแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาสามปี อยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัยไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาจำนวนปีที่อยู่อาศัยในชุมชน แหล่งรับรู้ข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ของครอบครัว / เดือน จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว รายจ่ายของครอบครัว ช่วงเวลาว่างในแต่ละวัน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่งทางสังคม / ราชการ โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายกลุ่มการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ระหว่างตำแหน่งทางสังคม / ราชการ พบว่ากลุ่มผู้นำชุมชนได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม / ราชการ กลุ่มรับราชการและกลุ่มกรรมการหมู่บ้าน และกลุ่มกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม / ราชการ

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบตามวิธีการติดต่อสื่อสารกับองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย โดยกลุ่มที่ติดต่อสื่อสารกับองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย ผ่านทางนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูงกว่าที่ติดต่อสื่อสารผ่านทางสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และกลุ่มที่ติดต่อสื่อสารผ่านทางเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบตามความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีสูง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี สูงกว่ากลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีระดับต่ำและระดับปานกลาง

ว่าที่ร้อยตรีธีระยุทธ สุตเสมอใจ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย”สรุปได้ว่า จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดึกพบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยโดยด้านการรับผลประโยชน์จากการบริหารงานประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในขณะที่ด้านการตัดสินใจด้านการวางแผนการบริหารงานและด้านการติดตามประเมินผลประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดึกพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดึกได้แก่อายุระดับการศึกษารายได้สุทธิต่อปีและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแห่งนี้สำหรับปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดึกได้แก่เพศสถานภาพสมรสและอาชีพ

กัลยา หนูสาย (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมทางการเมือง

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ รายได้ และอาชีพ ลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัยและความรู้ความเข้าใจต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ส่วนตัวแปรทางเพศ การนับถือศาสนา ระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมบัติ บินตะกู (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานคือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่ในชุมชน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ปัญหาที่พบคืออิทธิพลของผู้บริหารท้องถิ่น ความรู้ในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ และแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ควรจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบระดับหมู่บ้านและตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมมากขึ้น ควรให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ของพลเมืองแก่ประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่นควรสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับประชาชน รัฐควรให้ความสำคัญคุ้มครองประชาชนจากอิทธิพลของผู้บริหารท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ

สุชาติ ผาสุก (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของ องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มเม้าอำเภอขามเฒ่าจังหวัดกาฬสินธุ์” ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ปัญหาด้านกฎหมายพบว่าปัญหากฎหมายที่ไม่เอื้อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างก็มีปัญหาความยุ่งยากแก่การปฏิบัติอย่างยิ่ง ในทางปฏิบัติและกฎหมายให้อำนาจแก่ผู้บริหารมากเกินไปในการแต่งตั้งบุคคลมาเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ

การจัดซื้อจัดจ้างมักแต่งตั้งบุคคลเพียงบางกลุ่มเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างแบบผูกขาด

2. ปัญหาด้านองค์การบริหารส่วนตำบลพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่ถือต่อการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อพรรคพวกของตัวเองและเจ้าหน้าที่ไม่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างทั้งก่อนดำเนินการระยะดำเนินการและหลังดำเนินการ

3. ปัญหาด้านประชาชนพบว่าประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างประกอบกับปัญหาประชาชนถูกปิดกั้นข้อมูลข่าวสารจึงทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อีกทั้งประชาชนยังเกรงกลัวต่อผู้มีอำนาจและกลุ่มประโยชน์จึงไม่ยอมเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพราะกลัวเกิดผลกระทบกับตนเองและญาติพี่น้อง

ทศพล อธาโธ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับ “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย อำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่าความรู้ความเข้าใจของประชาชนในด้านการตรวจสอบการบริหารงบประมาณนั้นในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับมากเช่นการจัดทำแผนการดำเนินงานการจัดเก็บรายได้และการติดตามประเมินผลแต่ความรู้ด้านการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเพราะจะเกี่ยวข้องกับงบประมาณโดยตรงพบว่ามีความรู้ด้านนี้น้อยประกอบกับประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งประเด็นดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้อย่างทั่วถึงและประชาชนจะต้องให้ความสำคัญด้วยเพราะการตรวจสอบโดยภาคประชาชนนั้นจะทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความโปร่งใสและลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

สำหรับการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงบประมาณซึ่งปรากฏว่าระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมด้านแผนการดำเนินงานการจัดเก็บรายได้การจัดซื้อจัดจ้างและการติดตามประเมินผลแสดงให้เห็นถึงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกด้านและเป็นไปอย่างทั่วถึงรวมทั้งด้านการประชาสัมพันธ์การให้ความรู้และการติดตามประเมินผลเพื่อที่จะลดช่องว่างให้น้อยลงเกิดความเท่าเทียมกันมากขึ้นและภาคประชาชนเองจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการดำเนินงานของท้องถิ่นให้มากขึ้นเสมือนหนึ่งว่า

การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นงานของทุกคนที่จะต้องช่วยกันทั้งรับรู้รับทราบ แก้ไขปัญหาพร้อมกันเพื่อให้องค์กรเกิดความเข้มแข็งและพัฒนายิ่งขึ้น

ธงชัย คุ่มชาติ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ความรู้ความเข้าใจของประชาชน และการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” สรุปได้ว่า

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนและบทบัญญัติต่างๆตาม รัฐธรรมนูญ การวิจัยครั้งนี้พบว่าประชาชนที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนและบทบัญญัติต่างๆตามรัฐธรรมนูญในระดับปานกลาง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 ดังนั้นควรจะได้มีการพัฒนาความรู้ของประชาชนในเรื่องสิทธิของประชาชนและบทบัญญัติต่างๆตาม รัฐธรรมนูญให้มีความชัดเจนมากขึ้นต่อไป

2. การมีส่วนร่วมบริหารงานกับองค์การบริหารส่วนตำบล เรื่องความรู้ความเข้าใจ มีส่วนร่วมตรวจสอบในการบริหารงานและร่วมกิจการสาธารณะกับองค์การบริหาร ส่วนตำบล การศึกษาครั้งนี้พบว่า ประชาชนที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมตรวจสอบในการ บริหารงานและร่วมกิจการสาธารณะกับองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 แสดงว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ตรวจสอบในการบริหารงานและร่วมกิจการสาธารณะกับองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ใน ระดับปานกลาง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาความรู้ของประชาชนในเรื่องการมี ส่วนร่วมตรวจสอบในการบริหารงานและร่วมกิจการสาธารณะกับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีความชัดเจนมากขึ้นต่อไป

ปรีชา ประภาแก้ว (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “ภาพลักษณ์การคอร์รัปชันจาก มุมมองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพนทอง” ผลการศึกษา พบว่าองค์การ บริหารส่วนตำบลโพนทอง ยังมีภาพลักษณ์ไม่ค่อยดี เพราะประชาชนยังคงมองว่า มีการ เลือกตั้งที่ไม่โปร่งใส มีการซื้อสิทธิขายเสียง มีการเรียกร้องผลประโยชน์หรือรับสินบนจาก ผู้ประกอบการทั้งก่อนและหลังดำเนินการ โดยผู้รับสินบนมีทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการฝ่าย ประจำ นอกจากนี้ในการจัดซื้อจัดจ้าง ยังมีการแต่งตั้งประชาคมที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมมา เป็นกรรมการ และบุคคลดังกล่าวรู้เห็นเป็นใจให้มีการสมยอมราคา ผู้บริหารมีการนำวัสดุหรือ ทรัพย์สินไปใช้ส่วนตัว โดยมีการนำรถยนต์ไปใช้มากที่สุด มีการใช้อิทธิพลหรือตำแหน่งทาง

การเมืองครอบงำฝ่ายค้านเพื่อให้ดำเนินการไปตามที่ผู้บริหารต้องการ มีการโอนเปลี่ยนแปลงโครงการตามข้อบัญญัติให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร การบริหารไม่มีการเปิดเผยเรื่องงบประมาณให้กับบุคคลทั่วไปทราบ มีการร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดทำโครงการต่างๆ การพิจารณาช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เช่น การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มีการพิจารณาช่วยเหลือให้กับบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้บริหารก่อน และประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานการจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งท้องถิ่นยังไม่มีมาตรการในการป้องกันการคอร์รัปชัน

จิตินันท์ สุชีเขต (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “แนวทางป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” พบว่า สาเหตุและลักษณะการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เกิดจากคณะผู้บริหารมีการแข่งขันทางการเมืองที่ลงทุนสูงในการเลือกตั้งเป็นผลทำให้ต้องถอนทุนคืน มีการทุจริตเชิงนโยบาย การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารงบประมาณ และการสรรหาบุคลากรที่ไม่โปร่งใส และมรดการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่สั่งการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ซึ่งมีรายได้น้อย จำเป็นต้องปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร ไม่ทำตามระเบียบ/ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง มีการประมาณราคาที่สูงกว่ามาตรฐาน การตรวจรับงานที่ไม่เข้มงวด มีการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินจากผู้ประกอบการ และการที่ระเบียบและข้อกำหนดบางอย่างมีช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ได้ง่าย

กณทิมา แสงรอด (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล” ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ จากกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ค่านิยม สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคมในท้องถิ่น และเกิดจากบุคลากร

ชฎาภรณ์ เตวะสุข (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์จังหวัดสมุทรปราการ” จากการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพารักษ์จังหวัดสมุทรปราการอยู่ในระดับน้อย 2) ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ, ระดับการศึกษา, ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน, การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน, ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของอบต. แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน 3)

ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, อาชีพ, รายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สันติสุข หวังสุข (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล:กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลคลองเต็ง ซึ่งพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคลองเต็ง ได้แก่ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือชุมชน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคลองเต็ง

2. ประชาชนที่ได้รับรู้ข่าวสารที่ต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลแตกต่างกัน

3. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลคลองเต็ง อยู่ในระดับน้อย

วรลักษณ์ พละไกร (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานด้านพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานด้านพัสดุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การวางแผน

2. ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานด้านพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมผลการมีส่วนร่วมประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานด้านพัสดุ คือ ควรมีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนและจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น

ชีวิต ไพรวรรณ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยว่า (1) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข้อมูล

ข่าวสาร และความนิยมและชื่นชมข้อมูลข่าวสารในท้องถิ่น (2) ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาชี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในระดับน้อย ด้านการจัดตั้งและรวมกลุ่มผลประโยชน์อยู่ในระดับกลาง และด้านการแสดงออกทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน ในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

5.1 ตัวแปรด้านเพศ

ชีวิต ไพรวรรณ (2550 : 102) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาชี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยว่าปัจจัยเพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมบัติ บินตะกู (2552 : 112) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาพบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

5.2 ตัวแปรด้านอายุ

ชีวิต ไพรวรรณ (2550 : 102) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาชี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยว่าปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมบัติ บินตะกู (2552 : 112) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาพบว่า อายุเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กัลยา หนูสาย (2550 : 61) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

ว่าที่ร้อยตรีธีระยุทธ สุดเสมอใจ (2550 : 60) ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย”สรุปได้ว่า ปัจจัยเรื่องอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า อายุเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชั่น

5.3 ตัวแปรด้านระดับการศึกษา

จีวิต ไพรวรรณ (2550 : 102) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยว่าปัจจัยระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมบัติ บินตะคุ (2552 : 112) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ว่าที่ร้อยตรีธีระยุทธ สุดเสมอใจ (2550 : 62) ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย”สรุปได้ว่า ปัจจัยเรื่องระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สันติสุข หวังสุข (2550 : 51) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล:กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลคลองเต็ง ซึ่งพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

5.4 ตัวแปรด้านอาชีพ

ชีวิต ไพรวรรณ (2550 : 103) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยว่าปัจจัยอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมบัติ บินตะกู (2552 : 113) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาพบว่า อาชีพเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กัลยา หนูสาย (2550 : 61) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการศึกษาพบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

5.5 ตัวแปรด้านรายได้

ชีวิต ไพรวรรณ (2550 : 103) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน:ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางภาษี อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยว่าปัจจัยรายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมบัติ บินตะกู (2552 : 113) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาพบว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กัลยา หนูสาย (2550 : 64) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระทอง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

ว่าที่ร้อยตรีธีระยุทธ สุดเสมอใจ (2550 : 64) ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย”สรุปได้ว่า ปัจจัยเรื่องรายได้สุทธิต่อปีมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า รายได้เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

5.6 ตัวแปรด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน

สมบัติ บินตะคุ (2552 : 113) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดหนองคาย” ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ว่าที่ร้อยตรีธีระยุทธ สุดเสมอใจ (2550 : 64) ศึกษาเกี่ยวกับ “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย”สรุปได้ว่า ปัจจัยเรื่องระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึกอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า รายได้เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

5.7 ตัวแปรด้านบทบาทในสังคมชุมชน

สันติสุข หวังสุข (2550 : 51) ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล:กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลคลองเต็ง

ซึ่งพบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มของสังคมมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่า บทบาทในสังคมชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

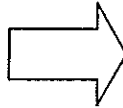
กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองบัวอำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด อาศัยแนวคิดทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งในเรื่องของ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสามารถจำแนกกรอบแนวคิดออกตามขอบเขตด้านเนื้อหา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองบัวอำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชนและบทบาทในสังคมชุมชน

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองบัวอำเภอเกษตรวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งสามารถแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันได้ 5 ด้านคือ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการร่วมประเมินผล ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ดังในแผนภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยส่วนบุคคล
1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้
6. ระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน
7. บทบาทในสังคมชุมชน

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชั่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด
<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการร่วมคิด 2. ด้านการร่วมวางแผน 3. ด้านการร่วมดำเนินการ 4. ด้านการร่วมประเมินผล 5. ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชั่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลเมืองบัว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด